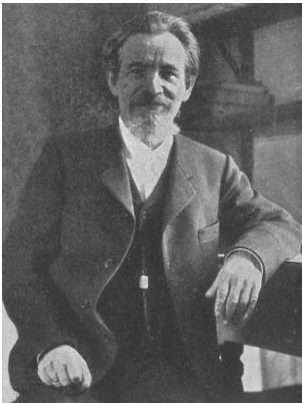

В. Б. Любченко

Піхно Дмитро Іванович

ПІХНО Дмитро Іванович (01. 01. 1853, х. Нестерівка Чигиринського пов. Київської губ. — 29. 07. 1913, Київ, похований у маєтку Агатівка поблизу с. Бугрин Острозького пов. Волинської губ., нині Рівненського району Рівненської обл.) — правознавець, економіст, громадсько-політичний діяч. 1874 закінчив Університет св. Володимира у Києві зі ступенем кандидата юридичних наук (учень М. Бунге), де й працював: від 1877 — приват-доцент, доцент, від 1884 — екстраординарний, 1888—1901 — ординарний професор кафедри політекономії та статистики юридичного факультету. 1879 захистив кандидатську дисертацію «Коммерческие операции Государственного банка», 1888 — докторську дисертацію «Железнодорожные тарифы: опыт исследования цены железнодорожной перевозки». Прихильник економічних теорій англійської класичної школи, теоретик ринкової конкуренції та капіталістичної раціоналізації промисловості й сільського господарства. Від 1879 — редактор, водночас від 1883 — співвидавець г. «Киевлянин» (після 1907 формально полишив редакторство). У 1890-і рр. — 1901 не раз був об'єктом обструкцій демократичного студентства, але, не зважаючи на це, часто сприяв поновленню звільнених з Університету св. Володимира студентів. 23 січня 1905 призначений членом Особливої наради з перегляду чинних щодо цензури та у справах друку постанов і вироблення проєкту нового в цій сфері статуту. Від вересня 1905 і до кінця життя — неформальний лідер консервативно-монархічних кіл Південно-Західного краю, хоча й не поділяв поглядів крайніх правих. Ідейний противник українофільства. Прикметну вагу мав збірник його політичних статей «В осаде» (К., 1906). Публічно критикував політику [С. Вітте](#). Від 1907 — член Державної ради Російської імперії. Обстоював необхідність загальної народної освіти та розвитку місцевого самоврядування. 1908 висунув ідею виборів членів Державної ради Російської імперії за

національними куріями від західних губерній та запровадження у них на основі цієї системи повноцінного земства (реалізовано 1911, зокрема у Волинській, Київській, Подільській губерніях). 1911—13 — противник сфальсифікованої [Бейліса Справи](#), сприяв проведенню альтернативного розслідування, надавав сторінки «Киевлянина» для оприлюднення його результатів.

Основні праці

Исторический очерк мер гражданских взысканий по русскому праву // Университет. известия. К., 1874. № 8—10; Торговопромышленные стачки. К., 1885; Закон спроса и предложения. (К теории ценности). К., 1886; Политическая экономия. Ж., 1887; Основания политической экономии. Вып. 1. К., 1890; Значение для России хлебных цен (По поводу кн.: «Влияние урожаев и хлебных цен на некоторые стороны русского народного хозяйства»). К., 1897; Финансовые заметки. К., 1909.

Рекомендована література

1. Кауфман А. Е. Друзья и враги евреев: Д. И. Пихно. Варшава, 1907;
2. Украинцы и г. Пихно // Укр. жизнь. 1912. № 4;
3. Белоусенко О. Lex Pichniana // Там само. 1912. № 5;
4. Д. И. Пихно: [Некролог] // Киевлянин. 1913, 30 июля;
5. Сидоров А. В Киеве (из воспоминаний бывшего цензора) // Голос минувшего. 1918. № 7—9.

Бібліографічний опис:

Піхно Дмитро Іванович / В. Б. Любченко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-890213>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).